

Yslam akydasy.

Allaha hamd, Pygamberimiz Muhammede salat we salam bolsun.

Musulman kişi zenan bolsun erkek bolsun, uly bolsun kişi bolsun dinimiziň ilkinji parz edyän zady iman etmekdir we imana, akyda, töwhide degişli ygtykat esaslaryny öwrenmekdir. Bir kişi din öwredilip başlananda-da ilkinji öwredilmeli zat akydadyr.

Haçan-da Pygamberimiz (sallallahu aleýhi we sellem) sahaba Muaz bin Jebeli (radiallahu anh) Yemene Yslama dagwa etmek üçin ugradan-da, Oña şeýle tabsyryk berýär: **“Sen ähli kitapdan¹ bolan halkyň ýanyna gidýärsiň! Olara ilkinji dagwat etjek (öwretjek) zadyň Lä ilähe illallah shaýatlygy bolsun. Başga rowaýatda: Allahy birleme bolsun. Başga rowaýatda: Yeye-täk Allaha ybadat etmek bolsun, diýär.”** (Sahyh Buhari we Sahyh Muslim)

Her musliman ilki bilen akydasyny öwrenmäge uly ähmiyet bermelidir. Musulmanlaryň iki dünýä bagty, agzybirligi diňe Kur'an we Sünnet sayasynda gelen Ähli-sünnediň akydasyny öwrenmek we öwretmek biler mümkindir.

Bu we inşAllah mundan soñraky akyda baradaky makalamyz sorag-jogap görnüşinde bolup, okyjynyň göwüni jaý bolar ýaly, Kur'an we Sünnetden delili bilen ýazylandyr. InşAllah doganlarymyza peýdaly bolar diýip, umyt edyäris.

Yslamyň rükünleri.

Sorag: Jebrayl (aleýhis salam) perişde Pygamberimizden:

Eý Muhammet (sallallahu aleýhi we sellem) **Yslam näme?**-diýip, sorady.

Jogap: Pygamberimiz Muhammet (sallallahu aleýhi we sellem) şeýle jogap berdi: **Yslam:**

1-Bir Allahdan başga hak ilähiň ýoklugyna we Muhammet (sallallahu aleýhi we sellem) Onuň ilçisidigine şayatlyk etmek.

2-Namaz kylmak.

3-Zekat bermek.

4-Ramazan aýynda agyz beklemek.

5-Yagdaýyň bolsa, haja gitmek. (Sahyh Muslim)

Imanyň rükünleri.

Sorag: Jebrayl (aleýhis salam) Pygamberimizden: **Iman näme?**-diýip, sorady.

Jogap: Pygamberimiz Muhammet (sallallahu aleýhi we sellem) şeýle jogap berdi:

Iman alty zatdan ybaratdyr:

1-Allaha ynanmak. (Allahyň barlygyna we birligine, ýeke-täk ýaradyjydygyna, ybadaty diňe Oña edilýänligine, diňe özüne mynasyp At we sypatlaryna iman etmek)

2-Perişdelerine ynanmak. (Perişdeler diňe Allah gulluk etmek üçin nurdan ýaradylan barlyklardyr)

3-Kitaplaryna ynanmak.

4-Pygamberlerine ynanmak.

5-Ahyýet gününe ynanmak.

6-Haýr-Şeriň Allahdan gelýändigine, ýazgyda ynanmak. (Sahyh Muslim)

Bendeleriň boýnundaky Allah Tagalanyň haky.

Sorag: Allah Tagala bizi näme üçin ýaratdy?

Jogap: Allah Tagala bizi ýeke-täk özüne hiç bir zady şärik goşman ybadat etmegimiz üçin ýaratdy.

Delili Allah Tagala Kur'an-Kerimde şeýle diýýär: "**Men jynlary we ynsanlary diňe maňa ybadat etsinler diýip ýaratdym.**" (Zariat 51/56)

Pygamberimiz Muhammet (sallallahu aleýhi we sellem): "**Bendeleriň boýnundaky Allah Tagalanyň haky- olaryň Allah Tagalaga hiç bir zady şärik goşman ybadat etmegidir.**" diýdi. (Sahyh Buhari we Sahyh Muslim)

Sorag: Ybadat näme?

Jogap: Allah Tagalanyň söýüp, razy bolýan doga-dileg, namaz ýaly açık we gizlin söz we amallaryň ählisi ybadatdyr.

Delili Allah Tagala Kur'an-Kerimde şeýle diýýär: "**Aýt Eý Muhammet: Meniň namazym we gurbanlyggym, ölümin we diriligidem älemleriň Robbi bolan, Allah Tagala üçindir.**" (Enam 6/162)

Pygamberimiz Muhammet (sallallahu aleýhi we sellem) kutsı² hadysda şeýle diýýär: "**Bendäm maňa, meniň üçin parzlardan söýgülü bolan başga zat bilen ýakynlaşmadı.**" (Sahyh Buhari)

Sorag: Allah Tagalaga nähili ybadat etmeli?

Jogap: Allah Tagala, Allahyň we Onuň Pygamberiniň buýruşy ýaly ybadat etmeli.

Delili Allah Tagala Kur'an-Kerimde şeýle diýýär: "**Eý iman edenler! Allaha we Onuň Pygamberine boyun boluň we amallarynyzy boşça çykarmaň.**" (Muhammed 47/33)

Pygamberimiz Muhammet (sallallahu aleýhi we sellem): "**Kim biziň buýurmadyk amalymyzy etse, ol ret ediler** (kabul edilmez)." (Sahyh Muslim)

Sorag: Allah Tagalaga Ondan gorkup we tamakin bolup ybadat etmelimi?

Jogap: Hawa. Oňa şeýle ybadat etmeli.

(Ýagny, Allah Tagalanyň azabyndan gorkup we rahmetinden umudygär, tamakin bolup ybadat etmeli)

Delili Allah Tagala Kur'an-Kerimde şeýle diýýär: "**(Allah Tagalaga) gorky we umyt, tamakinlik bilen doga-dileg ediň.**" (Agraf 7/56)

Pygamberimiz Muhammet (sallallahu aleýhi we sellem): "**Allah Tagaladan jenneti dileýärin we dowzah odundan Oňa sygynyaryn**" diýip, dileg eden. (Ebu Dawud, Sahyh Senet bilen rowaýat eden)

Sorag: Ybadatda yhsan näme?

Jogap: Allaha ybadat edeniňde, göýä Allahy görýän ýaly ybadat etmege, ybadatda yhsan diýilýär.

Delili Allah Tagala Kur'an-Kerimde şeýle diýýär: "**Bir özüň ýa-da jemagat bilen namaza duran wagtynda, Allah Tagala seni görýändir.**" (Şuara 26/218-219)

Pygamberimiz Muhammet (sallallahu aleýhi we sellem): "**Yhsan-Allah Tagalany görüp duran ýaly bolup, Oňa ybadat etmekdir. Sen ony görmeseň-de, Ol seni görýändir.**" (Sahyh Muslim)

Muellif: Şeýh Muhammed Jamil Zinu.

Allaha hamd, Pygamberimiz Muhammede salat we salam bolsun.

1-Ähli-Kitap: Hristian we Ýehudylar.

2-Kutsi hadys: Manysy Allah Tagaladan, sözi Pygamberimizden.